

**КАФЕДРА ФІНАНСОВОГО
МЕНЕДЖМЕНТУ**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри фінансового менеджменту,
протокол №6 від 9.01.2020 р.
Зав. кафедри _____ **проф. Ситник Н.С.**
(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)

**ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ, ПРАКТИЧНИХ
ЗАНЬ І МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЇХ ПРОВЕДЕННЯ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**
„Казначейська система”
(назва навчальної дисципліни)

галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
освітня програма: «Фінанси, митна та податкова справа»

освітній ступінь бакалавр

Укладач(і):
Ватаманюк-Зелінська У.З.,
проф. кафедри фінансового менеджменту
д.е.н., доцент
(ПІБ, посада, науковий ступінь, вчене звання)

ЛЬВІВ 2020

РОЗДІЛ 1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарські заняття є ефективною формою організації навчальних занять, з якими органічно поєднуються лекції.

Семінар – це особлива форма навчальних занять, яка полягає у самостійному вивченні студентами за завданнями викладача окремих питань і тем лекційного курсу з наступним оформленням навчального матеріалу у вигляді рефератів, доповідей, повідомлень тощо.

Основними дидактичними цілями їх проведення є:

- забезпечити педагогічні умови для поглиблення і закріплення знань студентів з основ даної навчальної дисципліни, набутих під час лекцій та у процесі вивчення навчальної інформації, що виноситься на самостійного опрацювання;
- спонукати студентів до колективного творчого обговорення найбільш складних питань навчальної дисципліни, активізація їх до самостійного вивчення наукової та методичної літератури, формування у них навичок самоосвіти;
- оволодіння методами аналізу фактів, явищ і проблем, що розглядаються та формування умінь і навичок до здійснення різних видів майбутньої професійної діяльності.

Семінарські заняття виконують такі основні функції:

- навчальну (поглиблення, конкретизацію, систематизацію знань, засвоєних під час лекційних занять та у процесі самостійної підготовки до семінару);
- розвивальну (розвиток логічного мислення студентів, набуття ними умінь працювати з різними літературними джерелами, формування умінь і навичок аналізу фактів, явищ, проблем тощо);
- виховну (патріотичне виховання, виховання економічної культури і мислення, прищеплення інтересу до вивчення конкретної дисципліни та до фаху);
- діагностично-корекційну (контроль за якістю засвоєння студентами навчального матеріалу, виявлення прогалин у його засвоєнні та їх подолання).

Методична концепція проведення семінарських занять вимагає врахування таких основних положень:

- під час вивчення різних дисциплін студенти повинні засвоїти їх провідні ідеї (зміст понять, положень, законів тощо); знати галузі їх використання; вміти застосовувати набуті знання, вміння й навички під час вивчення фахових дисциплін, у майбутній практичній діяльності тощо);
- до семінарських занять ставляться загальнодидактичні вимоги (науковість, доступність, єдність форми і змісту, проблемність тощо);
- у методиці проведення семінарських занять є певні особливості зумовлені логікою викладання конкретної дисципліни;
- необхідно забезпечити високий рівень мотивації (вивчення теми слід розпочинати із з'ясування її значення для засвоєння даної чи інших дисциплін, у майбутній професійній діяльності тощо);
- дотримання принципу професійної спрямованості та здійснення різнорівневих міжпредметних зв'язків з іншими дисциплінами, практичним навчанням забезпечує формування єдиної системи знань, умінь та навичок студентів;
- семінарські заняття мають гармонійно поєднуватися з лекційними та практичними заняттями, самостійною роботою студентів.

При підготовці до семінарських занять студент повинен опрацювати рекомендовану літературу з метою вивчення запропонованих йому у плані заняття питань, завдань, тем тощо. На семінарі студент доповідає про основні результати проведених ним досліджень у процесі вивчення окремих тем, питань чи завдань. За результатами такої доповіді, а також відповідей на додаткові питання (за їх наявності) студент отримує відповідну кількість балів згідно встановленої шкали оцінювання.

РОЗДІЛ 2. КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ заняття	Тема семінарського (практичного) заняття. Контрольні роботи (заліки по модулях)	Кількість годин
ЗАЛІКОВИЙ МОДУЛЬ № 1		
1.	Становлення Державної казначейської служби України	2
2.	Роль Державної казначейської служби у бюджетному процесі	2
3.	Платіжна система виконання бюджетів	2
4.	Управління фінансовими ресурсами в системі казначейства	2
5.	Казначейське обслуговування бюджетів усіх рівнів за доходами	4
6.	Казначейське обслуговування видаткової частини державного і місцевих бюджетів	4
7.	Управління державним боргом	2
8.	Казначейське обслуговування державних цільових фондів	2
9.	Ведення бухгалтерського обліку та звітність в системі ДКСУ	2
10.	Контроль за дотриманням бюджетного законодавства у системі Державної казначейської служби України	2
11.	Автоматизована система Казначейства України	3
Разом практичних (семінарських, лабораторних) занять		27
Разом контрольні роботи, заліки по модулях (ЗМ)		-
Разом годин		27

РОЗДІЛ 3. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарське заняття № 1

Тема №1. *Становлення Державної казначейської служби України*

Навчальний час: 2 год.

Міжпредметні зв'язки після вивчення дисципліни «Митна справа», «Фінансовий ринок», «Фінансовий аналіз», «Податкова система»; **передусь вивченням дисциплін:** «Фінансова безпека», «Бюджетні інвестиції і інститути розвитку», «Публічні закупівлі», «Управління ризиками у податково-митній сфері».

Мета семінару: засвоєння студентами навчального матеріалу з теми, яка стосується теоретичних підвалин започаткування казначейської справи, а також застосування одержаних знань у ході обговорення проблемних питань із досліджуваної тематики.

Завданнями семінарського заняття є:

- опрацювання основного навчального матеріалу із поданої теми;
- аналіз додаткових літературних джерел стосовно питань, що виносяться на семінарське заняття;
- формування системи навичок та умінь студентів у контексті досліджуваної тематики;
- виявлення напрямів практичного застосування отриманих теоретичних знань;

- оцінювання рівня підготовки студентів в межах семінарського заняття з метою подальшого стимулювання їхньої навчальної активності.

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

1. Передумови й основні етапи становлення казначейства в Україні
2. Становлення та розвиток державної казни за часів Київської Русі
3. Організація фінансової системи Запорізької Січі
4. Становлення фінансової системи УНР, її розвиток за часів Гетьманщини
5. Роль органів Державного казначейства у розподілі та перерозподілі ВВП
6. Дослідити міжнародний досвід організації казначейських служб
7. Досвід України та країн ЄС у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів
8. Визначити особливості виконання бюджетів у Франції та України
9. Проаналізувати функції державного казначейства США та України

План семінару:

1. Історичні передумови створення інституту Казначейства.
2. Основні етапи становлення та розвитку казначейської системи України.
3. Організаційна структура Державної казначейської служби України.
4. Характеристика зарубіжних казначейських систем

Додаткові завдання для підготовки до семінару:

Тематика реферативних робіт:

1. Організаційна структура ДКСУ. Розрахункові палати у системі казначейства: сутність та призначення.
2. Функції та завдання Державного казначейства Франції
3. Функції та завдання Державного казначейства США
4. Функції та завдання Державного казначейства Великобританії

Тестові завдання:

- 1. Праобразом Казначейства можна вважати княжу казну...**
 1. Я. Мудрого
 2. Д. Галицького
 3. княгині Ольги
 4. В.Великого
- 2. Хто одним із перших у світі зробив конституційне визначення державної казни?**
 1. Я. Мудрий
 2. Б.Хмельницький
 3. П. Орлик
 4. П. Скоропадський
- 3. В якому році ДКСУ стала правонаступником прав і обов'язків ДКУ?**
 - 1.1999
 - 2.2006
 - 3.2011
 4. 2010
- 4. Коли було запроваджено касове виконання місцевих бюджетів через органи ДКСУ?**
 - 1.1997
 - 2.1999
 - 3.2000
 4. 2005
- 5. Основними завдання ДКС України є:**

1. Реалізація державної політики у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів

2. Внесення пропозицій щодо формування державної політики у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів

3. Контроль за діяльністю бюджетних установ

4. Правильна відповідь 1 і 2

6. Діяльність ДКСУ спрямовується і координується через...

1. Міністерство фінансів України

2. Кабінет Міністрів України

3. НБУ

4. Рахункову Палату

7. Казначейська форма виконання бюджету базується на принципі:

1. Самостійності

2. Роботи єдиного казначейського рахунка

3. Цільового використання бюджетних коштів

4. Наочності

8. Коли ДКСУ стала повноправним учасником бюджетного процесу?

1. 1999

2. 1995-1996

3. 2001-2002

4. 2003

9. За допомогою Державної казначейської служби держава має можливість:

1. Оперативно розпоряджатися грошовими ресурсами;

2. Ефективно їх перерозподіляти

3. Створювати необхідні доходи і накопичення фондів для реалізації державних програм і зобов'язань

4. Усі відповіді правильні

10. Казначейство є органом влади:

1. Законодавчої

2. Виконавчої

3. Судової

4. Усі відповіді правильні

Форми контролю знань – обговорення питань, доповідей, рефератів; презентація виконаних завдань, розв'язання вправ, тестування тощо.

Рекомендована література до теми семінару:

Законодавчі та нормативні акти: 1-29.

Основна та допоміжна література: 30-41.

Інтернет-ресурси: 43-59.

Обладнання заняття, ТЗН тощо: мультимедійний проектор

Завдання студентам на самостійне опрацювання навчального матеріалу для підготовки до наступного семінарського заняття.

1. Суть казначейської системи виконання бюджетів

2. Законодавчі підстави діяльності Державної казначейської служби України.

3. Бюджетні повноваження органів Казначейства

4. Завдання та функції ДКСУ

Укладач: _____ **Ватаманюк-Зелінська У.З., проф. кафедри фінансового менеджменту, д.е.н., доц.**

Семінарське заняття № 2

Тема 2. Роль Державної казначейської служби у бюджетному процесі

Навчальний час: 2 год.

Міжпредметні зв'язки після вивчення дисципліни «Митна справа», «Фінансовий ринок», «Фінансовий аналіз», «Податкова система»; **передусє вивченню дисциплін:** «Фінансова безпека», «Бюджетні інвестиції і інститути розвитку», «Публічні закупівлі», «Управління ризиками у податково-митній сфері».

Мета семінару: встановлення ролі ДКСУ у бюджетному процесі та визначення принципів оперативного управління бюджетними коштами.

Завданнями семінарського заняття є:

- опрацювання основного навчального матеріалу із поданої теми;
- аналіз додаткових літературних джерел стосовно питань, що виносяться на семінарське заняття;
- формування системи навичок та умінь студентів у контексті досліджуваної тематики;
- виявлення напрямів практичного застосування отриманих теоретичних знань;
- оцінювання рівня підготовки студентів в межах семінарського заняття з метою подальшого стимулювання їхньої навчальної активності.

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

1. Місце і роль Казначейства в системі органів центральної виконавчої влади
2. Основні засади діяльності Державної казначейської служби України
3. Бюджетні повноваження органів Державної казначейської служби України
4. Законодавчі підстави діяльності Державної казначейської служби України

План семінарського заняття:

1. Суть казначейської системи виконання бюджетів
2. Завдання та функції ДКСУ
3. Бюджетні повноваження органів Державного казначейства.
4. Взаємодія між учасниками бюджетного процесу та органами ДКСУ

Додаткові завдання для підготовки до семінару:

Тематика реферативних робіт:

1. Співпраця державного казначейства і органів податкової і митної служби у процесі виконання бюджетів.
2. Взаємодія органів Державного казначейства з органами Державної аудиторської служби.
3. Зміст і стадії бюджетного процесу на місцевому рівні, їх виконавці

Тестові завдання:

1. Положення про ДКСУ затверджено

1. Указом Президента України.
2. Постановою Кабінету Міністрів України.
3. Наказом ДКСУ.
4. Постановою ВРУ.

2. Якими нормативно-законодавчими актами керується ДКС України у своїй діяльності?

1. Конституцією України, Законами України.
2. Актами Президента України та Кабінету Міністрів України.
3. Наказами Мінфіну, дорученнями Президента України та Міністра фінансів.
4. Усі відповіді вірні.

3. У якому документі засвідчено, що ДКСУ є правонаступником прав і обов'язків ДКУ?

1. В Указі Президента України «Про Державне казначейство України» N 209/2006 від 13.03.2006 р.

2. У Положенні про Державне казначейство України, затверджене постановою КМУ №1232 від 21.12.2005 р.

3. В Указі Президента України «Про Положення про Державну казначейську службу України» № 460/2011 від 13 квітня 2011 року.

4. Усі відповіді правильні.

4. Основними нормативно-правовими документами, на основі яких здійснюють свою діяльність органи ДКСУ є:

1. Порядок казначейського обслуговування доходів та інших надходжень державного бюджету, Порядок обслуговування державного бюджету за видатками та операціями з надання та повернення кредитів, наданих за рахунок коштів державного бюджету.

2. Положення про єдиний казначейський рахунок, План рахунків бухгалтерського обліку виконання державного та місцевих бюджетів.

3. Відповіді 1 та 2 правильні.

4. Немає правильної відповіді.

5. Головне управління ДКСУ у своїй діяльності керується:

1. Конституцією України та законами України, актами та дорученнями Президента України, актами Кабінету Міністрів України, дорученнями Прем'єр-міністра України

2. Наказами Міністерства фінансів України, дорученнями Міністра фінансів України, наказами Державної казначейської служби України

3. Дорученнями Голови Державної казначейської служби України, актами Ради міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих держадміністрацій, органів місцевого самоврядування

4. Усі відповіді правильні.

6. Управління ДКСУ у своїй діяльності керується:

1. Конституцією України та законами України, актами та дорученнями Президента України, актами Кабінету Міністрів України, дорученнями Прем'єр-міністра України

2. Наказами Міністерства фінансів України, дорученнями Міністра фінансів України

3. Наказами Державної казначейської служби України, дорученнями Голови Державної казначейської служби України, актами Ради міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих держадміністрацій, органів місцевого самоврядування

4. Усі відповіді правильні.

7. Державна казначейська служба України як учасник бюджетного процесу:

1. Несе відповідальність за якісну підготовку в установлені строки бюджетних запитів

2. Управляє бюджетними асигнуваннями розпорядників бюджетних коштів та здійснює платежі на визначені цілі

3. Бере участь у розробці проекту Державного бюджету.

4. Усі відповіді правильні.

8. До бюджетних повноважень Державної казначейської служби належать:

1. Касове виконання бюджетів за доходами

2. Касове виконання бюджетів за видатками

3. Контроль за дотриманням бюджетного законодавства

4. Усі відповіді правильні.

9. Органи Державної казначейської служби щодо касового виконання бюджетів за доходами наділені такими повноваженнями:

1. Встановлюють порядок відкриття рахунків в управліннях Державної казначейської служби для зарахування кожного виду податків і зборів до бюджетів та до державних цільових фондів; перерахування та зарахування на Єдиний казначейський рахунок доходів бюджету.

2. Здійснюють розподіл доходів між бюджетами відповідно до нормативів відрахувань; готують розрахункові документи і проводять повернення надмірно або помилково сплачених платежів до бюджету; здійснюють відшкодування податку на додану вартість.

3. Організують ведення обліку доходів бюджету відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку виконання державного та місцевих бюджетів у розрізі кодів бюджетної класифікації доходів і типів операцій; складають щоденну, періодичну та річну звітність за доходами бюджету.

4. Усі відповіді правильні.

10. Які повноваження Державного казначейства з виконання бюджетів за видатками:

1. Відкриття особових і реєстраційних рахунків розпорядникам коштів і закриття реєстраційних рахунків після закінчення бюджетного періоду; ведення зведених реєстрів розпорядників бюджетних коштів та позабюджетних коштів бюджетних установ.

2. Здійснення оперативного прогнозування та касового планування бюджетних коштів згідно з бюджетним розписом; облік та звітність щодо операцій касового виконання бюджету за видатками.

3. Перерахування бюджетних коштів їх розпорядникам і оплата витрат розпорядників коштів; здійснення попереднього контролю за цільовим використанням бюджетних коштів.

4. Усі відповіді правильні.

Форми контролю знань – обговорення питань, доповідей, рефератів; презентація виконаних завдань, розв'язання вправ, тестування тощо.

Рекомендована література до теми семінару:

Законодавчі та нормативні акти: 1-29.

Основна та допоміжна література: 30-41.

Інтернет-ресурси: 43-59.

Обладнання заняття, ТЗН тощо: мультимедійний проектор

Завдання студентам на самостійне опрацювання навчального матеріалу для підготовки до наступного семінарського заняття.

1. Розподіл повноважень між органами ДКСУ та фінансовими органами в процесі управління бюджетними коштами

2. Повноваження ДКСУ в контексті реалізації положень Бюджетного кодексу

3. Напрями діяльності ДКСУ у сфері підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами держави

Укладач: _____ **Ватаманюк-Зелінська У.З., проф. кафедри фінансового менеджменту, д.е.н., доц.**

Семінарське заняття № 3

Тема 3. Платіжна система виконання бюджетів

Навчальний час: 2 год.

Міжпредметні зв'язки після вивчення дисципліни «Митна справа», «Фінансовий ринок», «Фінансовий аналіз», «Податкова система»; **передусє вивченню дисциплін:** «Фінансова безпека», «Бюджетні інвестиції і інститути розвитку», «Публічні закупівлі», «Управління ризиками у податково-митній сфері».

Мета семінару: засвоєння студентами базових принципів організації співпраці органів ДКСУ з іншими учасниками бюджетного процесу у процесі виконання державного та місцевих бюджетів.

Завданнями семінарського заняття є:

- опрацювання основного навчального матеріалу із поданої теми;
- аналіз додаткових літературних джерел стосовно питань, що виносяться на семінарське заняття;
- формування системи навичок та умінь студентів у контексті досліджуваної тематики;
- виявлення напрямів практичного застосування отриманих теоретичних знань;
- оцінювання рівня підготовки студентів в межах семінарського заняття з метою подальшого стимулювання їхньої навчальної активності.

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

1. Оцінка ролі казначейства у здійсненні бюджетного процесу в Україні
2. Поняття платіжних систем
3. Положення про єдиний казначейський рахунок
4. Структура ЄКР та принципи управління ним

План семінарського заняття:

1. Сутність внутрішньої платіжної системи Державного казначейства.
2. Поняття та функції єдиного казначейського рахунку.
3. Казначейство як учасник системи електронних платежів Національного банку України (СЕП НБУ).
4. Завдання та функції Управління ліквідності та казначейських операцій
5. Завдання та функції Управління платіжних систем ДКСУ

Додаткові завдання для підготовки до семінару:

Тематика реферативних робіт:

1. Взаємовідносини Державного казначейства України з банківською системою
2. Казначейство як учасник системи електронних платежів Національного банку України (СЕП НБУ)
3. Особливості міжбанківського переказу у СЕП у режимі реального часу
4. Стандарт IBAN.

Тестові завдання:

1. Органи ДКСУ мають право відмовити у погашенні бюджетного зобов'язання якщо:

1. Бюджетні зобов'язання не відповідають затвердженому кошторису доходів та видатків бюджетної установи
2. Бюджетні зобов'язання не відповідають обсягу доведених бюджетних асигнувань
3. Бюджетні зобов'язання відповідають затвердженому кошторису доходів та видатків бюджетної установи та обсягу доведених бюджетних асигнувань
4. 1+2

2. Під дію Порядку взаємодії територіальних органів Державної фіскальної служби України, місцевих фінансових органів та територіальних органів Державної казначейської служби України у процесі повернення платникам податків помилково та/або надміру сплачених сум грошових зобов'язань підпадають операції з коштами:

1. Погашення заборгованості за кредитами, залученими державою або під державні гарантії та бюджетними позичками
2. Перерахованими митними органами на рахунки з обліку доходів, відкриті в Державному казначействі та Головних управліннях Державного казначейства в розрізі митниць та кодів класифікації доходів бюджету.

3. Вкажіть правильні твердження:

1. В органах ДКС України бюджетним установам відкриваються рахунки у встановленому законодавством порядку

2. Обслуговування ДКС України установ України, які функціонують за кордоном, здійснюється у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України

3. ДКС України не здійснюється оплата послуг з оброблення електронних розрахункових документів та повідомлень у системі електронних переказів Національного банку України і з переказу коштів через валютні рахунки, відкриті в Національному банку України

4. 1+2+3

4. Органи ДКСУ укладають договори з розпорядниками бюджетних коштів з метою:

1. Контролю за виконанням Державного бюджету за доходами та видатками
2. Виконання Державного бюджету
3. Регулювання правовідносин
4. Регулювання доходів та видатків Державного бюджету

5. Що є підставою для виділення коштів бюджетним установам та одержувачам коштів з бюджету?

1. Затвержені кошториси
2. Затвержені плани використання бюджетних коштів
3. Усі відповіді вірні

6. Державна казначейська служба України як учасник бюджетного процесу:

1. Несе відповідальність за якісну підготовку в установлені строки бюджетних запитів
2. Бере участь у розробці проекту Державного бюджету
3. Управляє бюджетними асигнуваннями розпорядників бюджетних коштів та здійснює платежі на визначені цілі

7. На кого з учасників бюджетного процесу покладені функції управління бюджетними асигнуваннями розпорядників бюджетних коштів, здійснення платежів на визначені цілі, виходячи з обсягу надходжень до Державного бюджету?

1. На Міністерство фінансів
2. На Державну казначейську службу України
3. На Рахункову палату
4. На Кабінет міністрів України

8. До бюджетних повноважень Державної казначейської служби належать:

1. Касове виконання бюджетів за доходами
2. Касове виконання бюджетів за видатками
3. Контроль за дотриманням бюджетного законодавства
4. 1+2
5. 1+2+3

9. Органи Державної казначейської служби щодо касового виконання бюджетів за доходами наділені такими повноваженнями:

1. Дотримуються порядку відкриття рахунків в управліннях Державної казначейської служби перерахування та зарахування на Єдиний казначейський рахунок доходів бюджету

2. Здійснюють розподіл доходів між бюджетами; готують розрахункові документи і проводять повернення надмірно або помилково сплачених платежів до бюджету; здійснюють відшкодування ПДВ

3. Організують ведення обліку доходів бюджету відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку виконання державного та місцевих бюджетів у розрізі кодів бюджетної класифікації доходів і типів операцій;

4. Складають щоденну, періодичну та річну звітність за доходами бюджету
5. 1+2
6. 1+2+3

10. Які повноваження Казначейства з касового виконання бюджетів за видатками:

1. Відкриття особових і реєстраційних рахунків розпорядникам коштів і закриття реєстраційних рахунків після закінчення бюджетного періоду; ведення зведених реєстрів розпорядників бюджетних коштів та позабюджетних коштів бюджетних установ;
2. Здійснення оперативного прогнозування та касового планування бюджетних коштів згідно з бюджетним розписом; облік та звітність щодо операцій касового виконання бюджету за видатками;
3. Перерахування бюджетних коштів їх розпорядникам і оплата витрат розпорядників коштів;
4. Здійснення попереднього контролю за цільовим використанням бюджетних коштів;
5. 1+3;
6. 2+4;
7. 1+2+3+4.

Форми контролю знань – обговорення питань, доповідей, рефератів; презентація виконаних завдань, розв'язання вправ, тестування тощо.

Рекомендована література до теми семінару:

Законодавчі та нормативні акти: 1-29.
Основна та допоміжна література: 30-41.
Інтернет-ресурси: 43-59.

Обладнання заняття, ТЗН тощо: мультимедійний проектор

Завдання студентам на самостійне опрацювання навчального матеріалу для підготовки до наступного семінарського заняття.

1. Загальна характеристика рахунків, які відкриваються в органах Державної казначейської служби України
2. ЕЦП в системі казначейського обслуговування клієнтів
3. Особливості міжбанківського переказу у СЕП у режимі реального часу
4. Відкриття бюджетних рахунків для зарахування надходжень та здійснення видатків

Укладач: _____ **Ватаманюк-Зелінська У.З., проф. кафедри фінансового менеджменту, д.е.н., доц.**

Семінарське заняття № 4

Тема 4. Управління фінансовими ресурсами в системі казначейства

Навчальний час: 2 год.

Міжпредметні зв'язки після вивчення дисципліни «Митна справа», «Фінансовий ринок», «Фінансовий аналіз», «Податкова система»; **передусь вивченню дисциплін:** «Фінансова безпека», «Бюджетні інвестиції і інститути розвитку», «Публічні закупівлі», «Управління ризиками у податково-митній сфері».

Мета семінару: засвоєння студентами навчального матеріалу з теми, яка стосується організації процесу управління фінансовими ресурсами в системі ДКСУ.

Завданнями семінарського заняття є:

- опрацювання основного навчального матеріалу із поданої теми;
- аналіз додаткових літературних джерел стосовно питань, що виносяться на семінарське заняття;
- формування системи навичок та умінь студентів у контексті досліджуваної тематики;

- виявлення напрямів практичного застосування отриманих теоретичних знань;
- оцінювання рівня підготовки студентів в межах семінарського заняття з метою подальшого стимулювання їхньої навчальної активності.

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

1. Удосконалення нормативно-правового забезпечення діяльності казначейства в Україні
2. Повноваження учасників бюджетного процесу
3. Рахунки, що відкриваються в системі ДКСУ

План семінарського заняття:

1. Розмежування повноважень між учасниками бюджетного процесу
2. Розпорядники та одержувачі бюджетних коштів
3. Загальна характеристика рахунків, які відкриваються в органах Державної казначейської служби України
4. Порядок відкриття та закриття рахунків в органах ДКСУ

Додаткові завдання для підготовки до семінару:

Тематика реферативних робіт:

1. Використання електронного цифрового підпису в органах державної влади
2. Стандарт ІВАН.
3. Характеристика банківського дня у СЕП

Тестові завдання:

1. Бюджетна установа:

1. Може здійснювати запозичення у будь-якій формі або надавати за рахунок бюджетних коштів позички юридичним та фізичним особам, крім випадків, передбачених законом про Державний бюджет України

2. Не може здійснювати запозичення у будь-якій формі або надавати за рахунок бюджетних коштів позички юридичним та фізичним особам, крім випадків, передбачених законом про Державний бюджет України

3. 1+2

4. Нема вірної відповіді

2. Чи має право виконком міської ради надати безвідсоткову фінансову позичку комунальному підприємству?

1. У Бюджетному кодексі України встановлено, що бюджетна установа не має права надавати юридичним чи фізичним особам кредити з бюджету (якщо не встановлено відповідні бюджетні призначення на надання кредитів з бюджету). Бюджетні призначення місцевих бюджетів встановлюються рішенням про місцевий бюджет на конкретні цілі, пов'язані з реалізацією програм та заходів

2. Законом України "Про місцеве самоврядування в Україні" встановлено, що бюджетна установа має право надавати юридичним чи фізичним особам кредити.

3. На підставі якого документу вносяться зміни до кошторису бюджетної установи?

1. Довідки про внесення змін

2. Розпорядженням начальника фінансового управління

3. Наказом вищестоящого розпорядника коштів

4. Нормативно-правовими актами, що регулюють бюджетні відносини в Україні,

є:

1. Конституція України

2. Бюджетний Кодекс

3. Закон про Державний бюджет України

4. Інші закони, що регулюють бюджетні правовідносини, передбачені статтею 1 Бюджетного Кодексу

5. нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України, прийняті на підставі і на виконання Бюджетного Кодексу та інших законів України

6. нормативно-правові акти центральних органів виконавчої влади, прийняті на підставі і на виконання Бюджетного Кодексу, інших законів України та нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України

7. 1+2+3+4+5

8. 1+2+3+4+5+6

5. Управління єдиним казначейським рахунком здійснює:

1. Міністерство фінансів України;
2. Рахункова Палата;
3. Національний банк України;
4. ДКС України.

6. Єдиний казначейський рахунок – це...

1. Рахунок, відкритий Національному банку України у Державному казначействі України для обліку коштів та здійснення розрахунків у Системі електронних платежів

2. Рахунок, відкритий ДКС України в Національному банку України для обліку коштів та здійснення розрахунків у Системі електронних платежів

3. Рахунок, відкритий Державному казначейству України у Міністерстві фінансів України для обліку коштів та здійснення розрахунків у Системі електронних платежів

7. Для відкриття бюджетних асигнувань головним розпорядникам, розподілу виділених асигнувань загального та спеціального фондів бюджетів підвідомчим установам (одержувачам бюджетних коштів) та використання бюджетних асигнувань з урахуванням прийнятих зобов'язань в органах ДКС відкриваються такі види бюджетних рахунків:

1. Особові та реєстраційні рахунки;
2. Зведені особові;
3. Вірні відповіді 1+2.

8. Реєстраційні рахунки розпорядникам бюджетних коштів відкриваються:

1. У фінвідділі
2. В органах ДКСУ
3. У Національному банку України
4. У Державному спеціалізованому комерційному Ощадному банку України

9. На який термін відкриваються реєстраційні рахунки?

1. На півроку
2. На один бюджетний рік та щорічно поновлюються
3. На два бюджетних роки

10. ДКС України за погодженням з Міністерством фінансів України має право залучати на поворотній основі кошти єдиного казначейського рахунку:

1. Для покриття тимчасових касових розривів місцевих бюджетів, Пенсійного фонду України

2. Для надання середньострокових позик місцевим бюджетам

3. Усі відповіді вірні.

Форми контролю знань – обговорення питань, доповідей, рефератів; презентація виконаних завдань, розв'язання вправ, тестування тощо.

Рекомендована література до теми семінару:

Законодавчі та нормативні акти: 1-29.

Основна та допоміжна література: 30-41.

Інтернет-ресурси: 43-59.

Обладнання заняття, ТЗН тощо: мультимедійний проектор

Завдання студентам на самостійне опрацювання навчального матеріалу для підготовки до наступного семінарського заняття.

1. Загальні положення з організації виконання бюджетів усіх рівнів за доходами
2. Операції з виконання дохідної частини Державного бюджету за доходами органами Державного казначейства
3. Казначейське обслуговування місцевих бюджетів за доходами
4. Механізм проходження міжбюджетних трансфертів

Укладач: _____ **Ватаманюк-Зелінська У.З., проф. кафедри фінансового менеджменту, д.е.н., доц.**

Семінарське заняття № 5

Тема 5(1). Казначейське обслуговування бюджетів усіх рівнів за доходами

Навчальний час: 2 год.

Міжпредметні зв'язки після вивчення дисципліни «Митна справа», «Фінансовий ринок», «Фінансовий аналіз», «Податкова система»; **передусє вивченню дисциплін:** «Фінансова безпека», «Бюджетні інвестиції і інститути розвитку», «Публічні закупівлі», «Управління ризиками у податково-митній сфері».

Мета семінару: засвоєння студентами навчального матеріалу з теми, яка стосується теоретичних засад у сфері казначейського виконання державного та місцевих бюджетів за доходами, а також застосування одержаних знань для вирішення практичних завдань та ситуаційних вправ із поданої тематики.

Завданнями практичного заняття є:

- опрацювання основного навчального матеріалу із поданої теми;
- аналіз додаткових літературних джерел стосовно питань, що виносяться на семінарське заняття;
- формування системи навичок та умінь студентів у контексті досліджуваної тематики;
- виявлення напрямів практичного застосування отриманих теоретичних знань;
- оцінювання рівня підготовки студентів в межах семінарського заняття з метою подальшого стимулювання їхньої навчальної активності.

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

1. Положення про організацію роботи у сфері казначейського обслуговування коштів
2. Операції за платежами, які розподіляються між загальним і спеціальним фондами державного бюджету
3. Операції за платежами до бюджету, які розподіляються між державним та місцевими бюджетами
4. Операції за коштами, тимчасово віднесеними до доходів державного бюджету, що підлягають розподілу Операції з іншими платежами, які тимчасово віднесені до доходів державного бюджету

План семінарського заняття:

1. Зарахування платежів на бюджетні рахунки за надходженнями
2. Повернення помилково та надміру зарахованих до бюджетів платежів
3. Відшкодування платникам податку на додану вартість

4. Розподіл доходів бюджету за встановленими нормативами відрахувань

Додаткові завдання для підготовки до семінару:

Тематика реферативних робіт:

1. Основні положення про організацію роботи у сфері казначейського обслуговування коштів. Операції за надходженнями до загального фонду державного бюджету. Операції за надходженнями від повернення до загального фонду державного бюджету бюджетних позичок, фінансової допомоги та кредитів
2. Операції за надходженнями до спеціального фонду державного бюджету. Операції за надходженнями від повернення до спеціального фонду державного бюджету бюджетних позичок, фінансової допомоги та кредитів
3. Операції за платежами, які розподіляються між загальним і спеціальним фондами державного бюджету. Операції за платежами до бюджету, які розподіляються між державним та місцевими бюджетами. Операції за коштами, тимчасово віднесеними до доходів державного бюджету, що підлягають розподілу. Операції з іншими платежами, які тимчасово віднесені до доходів державного бюджету

Тестові завдання:

1. Знайдіть неправильну відповідь. Дохідна частина Державного бюджету України формується за рахунок:

1. Неподаткових надходжень
2. Субсидій
3. Податків

2. Які функції не виконує ДКСУ при касовому обслуговуванні бюджетів за доходами?

1. Відкриття бюджетних рахунків
2. Облік доходів бюджетів
3. Установлення строків сплати податків
4. Розподіл платежів між бюджетами

3. Який з документів є підставою для зарахування платежів до бюджетів?

1. Розпорядження платника на перерахування коштів
2. Платіжне доручення
3. Копія договору

4. Чи можуть органи ДКСУ змінювати нормативи міжбюджетних трансфертів?

1. Так
2. Ні
3. Можуть, в частині недоотриманих коштів
4. Можуть до 10 числа місяця наступного за звітним

5. Хто встановлює порядок відкриття та закриття бюджетних рахунків для зарахування надходжень до бюджетів?

1. Міністерство фінансів України
2. Національний банк України
3. ДКС України
4. Усі відповіді вірні

6. Згідно з бюджетною класифікацією доходів коштів, одержані сільськими, селищними та міськими бюджетами від органів державного управління, належать до:

1. Доходів від операцій з капіталом
2. Офіційних трансфертів
3. Податкових надходжень
4. Неподаткових надходжень

7. Бюджетні рахунки для зарахування надходжень до державного бюджету відкриваються

1. На балансі Казначейства України
2. На балансі Казначейства України та Головних управлінь Казначейства відповідно до законодавства

3. На балансі Головних управлінь Казначейства

8. Де відкрито рахунки по кожному виду податків та зборів відповідно до бюджетної класифікації за доходами?

1. На ім'я Міністерства фінансів у МФУ
2. На ім'я Державного казначейства у ДКСУ
3. На ім'я ДФСУ
4. Усі відповіді правильні

9. Які реквізити містять електронні документи щодо сплати платежів до бюджету:

1. Номер платіжного доручення
2. Код (МФО) установи уповноваженого банку
3. Призначення платежу
4. Усі відповіді правильні

10. Документи, які подаються до органів Державного казначейства для відкриття розрахункового рахунка?

1. Копія затвердженого положення або статуту про установу, підприємство, організацію, засвідчена вищестоящою установою або нотаріально
 2. Доведений до розпорядника коштів поквартальний обсяг асигнувань згідно з бюджетною класифікацією
 3. Затверджений кошторис доходів та видатків із поквартальним розподілом
- Усі відповіді неправильні

Форми контролю знань – обговорення питань, доповідей, рефератів; презентація виконаних завдань, розв'язання вправ, тестування тощо.

Рекомендована література до теми семінару:

Законодавчі та нормативні акти: 1-29.
Основна та допоміжна література: 30-41.
Інтернет-ресурси: 43-59.

Обладнання заняття, ТЗН тощо: мультимедійний проектор

Завдання студентам на самостійне опрацювання навчального матеріалу для підготовки до наступного семінарського заняття.

1. Особливості виконання Державного бюджету за доходами органами Державного казначейства
2. Казначейське обслуговування місцевих бюджетів
3. Розподіл надходжень за бюджетами

Укладач: _____ Ватаманюк-Зелінська У.З., проф. кафедри фінансового менеджменту, д.е.н., доц.

Практичне заняття № 6

Тема 5(2). Казначейське обслуговування бюджетів усіх рівнів за доходами

Навчальний час: 2 год.

Міжпредметні зв'язки після вивчення дисципліни «Митна справа», «Фінансовий ринок», «Фінансовий аналіз», «Податкова система»; **передусім вивченню дисциплін:**

Задача 2. На підставі наведених у таблиці 1 даних розподіліть надходження від платників, зареєстрованих у місті обласного значення, між відповідними бюджетами.

Методичні рекомендації

Розподіл податків та інших обов'язкових платежів між відповідними бюджетами визначається нормами Бюджетного кодексу України, Податкового кодексу України, Закону України про Державний бюджет на відповідний рік, нормативними документами, які регулюють порядок справляння окремих податків. Необхідно визначити пропорції розподілу та занести результати розрахунків до таблиці 2.

Вихідні дані для розв'язання задачі

Складові надходжень	Сума, тис грн
Податок на доходи фізичних осіб	30,0
Податок на додану вартість	50,0
Податок на прибуток	20,0
Акцизний податок з алкогольних напоїв	10,0
Екологічний податок	6,0
Державне мито за реєстрацію місця проживання	0,2
Податок на додану вартість, сплачений переробними підприємствами за реалізовані ним молоко і м'ясо в живій вазі	4,0
Податок на прибуток комунальних підприємств	8,0
Акцизний податок із нафтопродуктів	3,0
Єдиний податок із юридичних осіб	7,0
Державне мито за видачу закордонних паспортів	2,5

Таблиця 2

Розподіл податків і зборів та інших обов'язкових платежів між бюджетами

Види надходжень	Пункт і стаття нормативно го документа	Підлягає зарахуванню до:								Усього, тис грн
		Державного бюджету		обласного бюджету		районного бюджету		міського бюджету		
		%	тис грн	%	тис грн	%	тис грн	%	тис грн	
Податок на доходи фізичних осіб										
...										
Разом										

Задача 3. На аналітичний рахунок, відкритий для міста районного значення за балансовим рахунком 3321 «Кошти, які підлягають розподілу між рівнями бюджетів» та кодом класифікації доходів 11010100, протягом операційного дня надійшов податок з доходів фізичних осіб у загальній сумі 185000 грн. За рішенням місцевого суду громадянина Іванову П.В. необхідно повернути 1300 гривень як надміру сплачені. Визначити яка сума коштів підлягає розподілу між бюджетами області, району та міста районного значення?

Методичні рекомендації

Обсяги коштів, які повинні бути розмежовані між бюджетами області, району та міста районного значення визначаються відповідно до Бюджетного кодексу України таким чином: відсоток розмежування податку з доходів фізичних осіб до обласного бюджету становить – 25%, до районного бюджету – 50% та до бюджету міста районного значення - 25%?

Ситуаційні вправи:

1. На підставі даних про рух коштів на аналітичних рахунках з обліку доходів бюджету щоденно у регламентований час головні управління ДКСУ засобами програмного забезпечення формують звіти про виконання доходів та інших надходжень Державного та місцевих бюджетів. Які розпорядники отримують інформацію про виконання бюджетів за доходами кожного робочого дня, наступного за звітним?

2. Дохідна частина бюджету будь-якого рівня виконується на основі поступлень податкових і неподаткових платежів, що сплачуються юридичними і фізичними особами, надходжень з інших джерел. Хто є учасниками процесу формування дохідної частини бюджету?

Форми контролю знань – обговорення питань, доповідей, рефератів; презентація виконаних завдань, розв'язання вправ, тестування тощо.

Рекомендована література до теми семінару:

Законодавчі та нормативні акти: 1-29.

Основна та допоміжна література: 30-41.

Інтернет-ресурси: 43-59.

Обладнання заняття, ТЗН тощо: мультимедійний проектор

Завдання студентам на самостійне опрацювання навчального матеріалу для підготовки до наступного семінарського заняття.

1. Порядок казначейського виконання Державного бюджету за витратами
2. Здійснення видатків розпорядниками бюджетних коштів та одержувачами бюджетних коштів
3. Особливості казначейського обслуговування місцевих бюджетів за видатками
4. Облік зобов'язань розпорядників та одержувачів коштів бюджетів в органах Державної казначейської служби України

Укладач: _____ **Ватаманюк-Зелінська У.З., проф. кафедри фінансового менеджменту, д.е.н., доц.**

Семінарське заняття № 7

Тема 6. Казначейське обслуговування видаткової частини державного і місцевих бюджетів

Навчальний час: 2 год.

Міжпредметні зв'язки після вивчення дисципліни «Митна справа», «Фінансовий ринок», «Фінансовий аналіз», «Податкова система»; **передусє вивченню дисциплін:** «Фінансова безпека», «Бюджетні інвестиції і інститути розвитку», «Публічні закупівлі», «Управління ризиками у податково-митній сфері».

Мета семінару: засвоєння студентами навчального матеріалу з теми, яка стосується теоретичних засад у сфері казначейського виконання державного бюджету за витратами та місцевих бюджетів за видатками, а також застосування одержаних знань для вирішення практичних завдань та ситуаційних вправ із поданої тематики.

Завданнями семінарського заняття є:

- опрацювання основного навчального матеріалу із поданої теми;

- аналіз додаткових літературних джерел стосовно питань, що виносяться на семінарське заняття;
- формування системи навичок та умінь студентів у контексті досліджуваної тематики;
- виявлення напрямів практичного застосування отриманих теоретичних знань;
- оцінювання рівня підготовки студентів в межах семінарського заняття з метою подальшого стимулювання їхньої навчальної активності.

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

1. Основні положення про формування єдиної бази даних мережі розпорядників та одержувачів коштів державного бюджету
2. Складання, затвердження й подання мережі розпорядників коштів місцевих бюджетів
3. Загальні положення з організації виконання видаткової частини бюджетів різних рівнів

План семінарського заняття:

1. Формування бази даних мережі розпорядників бюджетних коштів
2. Порядок складання, затвердження та виконання паспортів бюджетних програм, формування звіту про їх виконання
3. Організація роботи щодо доведення обсягів бюджетних асигнувань
4. Облік та консолідація інформації за зобов'язаннями розпорядників і одержувачів бюджетних коштів
5. Порядок відкриття бюджетних асигнувань Здійснення видатків розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів

Додаткові завдання для підготовки до семінару:

Тематика реферативних робіт:

1. Оформлення змін планових показників, що виникають у процесі виконання державного бюджету
2. Складання і виконання кошторисів бюджетних установ
3. Операції за взаємними розрахунками місцевих бюджетів

Тестові завдання:

- 1. Який термін реєстрації фінансових зобов'язань з моменту їх виникнення?**
 1. До десяти днів
 2. До одного місяця
 3. До трьох днів
- 2. Хто затверджує розпис Державного бюджету на бюджетний рік?**
 1. Прем'єр-міністр України;
 2. Голова ДКС;
 3. Міністр фінансів України.
- 3. Хто затверджує розпис місцевих бюджетів на бюджетний рік?**

Голова місцевої ради
Начальник органу ДКС
Начальник фінансового управління
- 4. За якими статтями витрат не можуть бути зменшені асигнування бюджетним установам протягом року?**
 1. За статтями на видатки розвитку
 2. За захищеними статтями
 3. За усіма статтями
- 5. Бюджетне асигнування - це:**
 1. Надходження та платежі у зв'язку зі зміною обсягу державного боргу, які використовуються для покриття різниці між доходами та видатками бюджету

2. Повноваження розпоряднику бюджетних коштів на прийняття зобов'язань та витрачання бюджетних коштів у процесі виконання бюджету

3. Усі платежі з державного та місцевих бюджетів

6.Обсяги тимчасових касових розривів Пенсійного фонду України, пов'язані з виплатою пенсій, в обов'язковому порядку покриваються ДКС України:

1. В межах поточного бюджетного періоду;

2. У межах фактичного дефіциту коштів на цю мету за рахунок коштів єдиного казначейського рахунку на договірних умовах без нарахування відсотків за користування цими коштами з обов'язковим їх поверненням до кінця поточного бюджетного періоду.

7.Головними розпорядниками бюджетних коштів за бюджетними призначеннями, передбаченими законом про Державний бюджет України, можуть бути виключно органи, уповноважені забезпечувати діяльність:

1. ВРУ, Президента України, КМУ в особі їх керівників

2. Міністерства, Конституційний Суд України, Верховний Суд України, вищі спеціалізовані суди та інші органи, визначені Конституцією України в особі їх керівників

3. НАНУ, Національна академія аграрних наук; Національна академія медичних наук України. Національна академія правових наук України, Національна академія мистецтв України, інші установи, уповноважені законом або Кабінетом Міністрів України

4. 1+2+3

5. Нема вірної відповіді

8.Стадіями виконання бюджету за витратами є:

1.Встановлення бюджетних асигнувань; затвердження кошторисів, паспортів бюджетних програм, а також порядків використання бюджетних коштів

2.Взяття бюджетних зобов'язань здійснення платежів відповідно до взятих бюджетних зобов'язань

3.Отримання та використання товарів, робіт та послуг, повернення кредитів до бюджету

4.Вірні відповіді 1+2+3

9.Повноваження ДКС України з виконання бюджету за видатками:

1. Відкриття особових і реєстраційних рахунків розпорядникам коштів і їх закриття після закінчення бюджетного періоду; ведення зведених реєстрів розпорядників бюджетних коштів;

2.Здійснення оперативного прогнозування та касового планування бюджетних коштів згідно з бюджетним розписом;

3.Перерахування бюджетних коштів їх розпорядникам, оплата витрат розпорядників коштів, облік та звітність по операціях касового виконання бюджету за видатками;

4.1+2+3.

10.Дані про територіальне розташування мережі установ, підприємств та організацій України готують:

1. Держадміністрація

2. Головні розпорядники коштів

3. Органи ДКСУ

4. Фіскальні органи

Форми контролю знань – обговорення питань, доповідей, рефератів; презентація виконаних завдань, розв'язання вправ, тестування тощо.

Рекомендована література до теми семінару:

Законодавчі та нормативні акти: 1-29.

Основна та допоміжна література: 30-41.

Інтернет-ресурси: 43-59.

Обладнання заняття, ТЗН тощо: мультимедійний проектор

Завдання студентам на самостійне опрацювання навчального матеріалу для підготовки до наступного семінарського заняття.

1. Зміни, що виникають у процесі виконання місцевих бюджетів
2. Здійснення видатків розпорядниками та одержувачами коштів місцевих бюджетів
3. Можливості депозитних операцій з коштами місцевих бюджетів

Укладач: _____ **Ватаманюк-Зелінська У.З., проф. кафедри фінансового менеджменту, д.е.н., доц.**

Практичне заняття № 8

Тема 6(2). Казначейське обслуговування видаткової частини державного і місцевих бюджетів

Навчальний час: 2 год.

Міжпредметні зв'язки **після вивчення дисципліни** «Митна справа», «Фінансовий ринок», «Фінансовий аналіз», «Податкова система»; **передусє вивченню дисциплін:** «Фінансова безпека», «Бюджетні інвестиції і інститути розвитку», «Публічні закупівлі», «Управління ризиками у податково-митній сфері».

Мета семінару: засвоєння студентами навчального матеріалу з теми, яка стосується теоретичних засад у сфері казначейського виконання державного бюджету за витратами та місцевих бюджетів за видатками, а також застосування одержаних знань для вирішення практичних завдань та ситуаційних вправ із поданої тематики.

Завданнями семінарського заняття є:

- опрацювання основного навчального матеріалу із поданої теми;
- аналіз додаткових літературних джерел стосовно питань, що виносяться на семінарське заняття;
- формування системи навичок та умінь студентів у контексті досліджуваної тематики;
- виявлення напрямів практичного застосування отриманих теоретичних знань;
- оцінювання рівня підготовки студентів в межах семінарського заняття з метою подальшого стимулювання їхньої навчальної активності.

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

1. Особливості здійснення видатків за державними програмами соціального захисту населення за рахунок субвенцій з державного бюджету
2. Операції із зарахування бюджетних коштів на реєстраційні та спеціальні реєстраційні рахунки розпорядників бюджетних коштів та рахунки одержувачів бюджетних коштів.
3. Порядок отримання місцевими бюджетами позики на покриття тимчасових касових розривів місцевих бюджетів.
4. Операції з обслуговування місцевих бюджетів під час здійснення процедур з добровільного об'єднання територіальних громад

План семінарського заняття:

1. Оформлення змін, що виникають у процесі виконання місцевих бюджетів
2. Порядок перерахування коштів на здійснення видатків
3. Здійснення видатків розпорядниками та одержувачами коштів місцевих бюджетів

4.Здійснення депозитних операцій з коштами місцевих бюджетів Облік та складання звітності про виконання бюджетів за видатками

Додаткові завдання для підготовки до семінару:

Тематика реферативних робіт:

- 1.Здійснення операцій з надання кредитів за рахунок коштів державного бюджету місцевим бюджетам
- 2.Бюджетні запозичення місцевих бюджетів

Практичні завдання:

Задачі типові:

Задача 1. Для виплати заробітної плати Львівській державній музичній школі №1 за 1 пол. березня поточного року необхідно підготувати і подати до Управління Державної казначейської служби України у Личаківському районі м.Львова заяву на перерахування коштів на вкладні рахунки з реєстраційного рахунку № 650502000287. Згідно з розрахунковою відомістю заробітна плата за 1 половину поточного місяця нарахована у розмірі 50000 грн. Скласти заяву на видачу готівки та перерахування коштів на вкладні рахунки. Представити реєстри, які підтверджують дану операцію.

Методичні рекомендації. Строки сплати ПДФО, військзбору і ЄСВ у 2017 році:

Строк виплати	ПДФО, військзбір	ЄСВ
Виплата заробітної плати за першу (аванс) та другу половину місяця		
Гроші отримано з банківського рахунку	Одночасно з отриманням грошей у банку	У день виплати заробітної плати, на яку нараховано ЄСВ
Гроші перераховано у безготівковій формі на рахунок працівника	Одночасно з перерахуванням грошей на рахунок	
Виплата готівкою з каси ⁽¹⁾	Протягом трьох банківських днів з дня, наступного за днем виплати	
Виплата в натуральній формі		

Заповнити відповідні платіжні доручення (*див. табл. 1*) для перерахування ВЗ – 1,5 %, ПДФО – 18% та ЄСВ - 22% (банк платника: ГУ ДКСУ у Львівській області, код платника 23978765, код банку 825014):

- для Управління ПФУ в Сихівському р-ні м. Львова (банк отримувача: ГУ ДКСУ у Львівській області, код отримувача 20847365, код банку 825014, рахунок: 37192083001307);
- у місцевий бюджет м. Львова (Сихівський р-н) (банк отримувача: ГУ ДКСУ у Львівській області, код отримувача 20847365, код банку 825014, рахунок: 37192412756321);

Дану операцію підтверджує реєстр бюджетних фінансових зобов'язань (*див. табл. 2*).

Таблиця 1

ЗАЯВКА
на видачу готівки та перерахування коштів
на вкладні рахунки

" ___ " _____ 20__
(дата подачі заявки)

_____ (найменування розпорядника бюджетних коштів)

_____ (номер реєстраційного/спеціального реєстраційного рахунку, КПКВ)

просить погодити (необхідне підкреслити): 1) перерахування коштів

_____ (мета, суми в розрізі кодів економічної класифікації видатків)

перерахувати кошти в сумі _____ (писати словами)

2) видачу готівки _____

_____ (мета, суми в розрізі кодів економічної класифікації видатків)

видати чек на суму _____ (писати словами)

на ім'я _____

_____ (прізвище, ім'я, по батькові, зразок підпису, посада)

дані паспорта (посвідчення - для військових) серія __ N _____

від _____, виданий _____

Прострочена заборгованість із заробітної плати

на 01 _____ 20__* _____ (сума)

(місяця, за який _____)

проводиться розрахунок)

Таблиця 2

I. Розрахункова відомість із заробітної плати за ** _____ місяць 20__

N з/п	Нараховано за місяць		Утримано						Сума до виплати готівки	Перерахування на вкладні рахунки
	показники	сума	разом	податок на доходи фізичних осіб	єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування	профспілкові внески	інші утримання	виплата в міжрозрахунковий період		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Заробітної плати									
2	Грошового утримання									
3	Заробітної плати інвалідам, що працюють									
4	Компенсації з доходів фізичних осіб									
5	Разом:									
	З них:									
	а) мат. допомоги		x	x	x	x	x			
	б) лікарняних		x	x	x	x	x			
	в) інші виплати (відпускні)		x	x	x	x	x			
6	Виплати в міжрозрахунковий період*	x							x	x
7	Належить до перерахування	x						x		

II. Погашення простроченої заборгованості із заробітної плати **

1	Виплати в міжрозрахунковий період*	x							x	x
2	Належить до перерахування	x						x		

III. Нарахування на заробітну плату **

N з/п	Показники	Сума нарахованої заробітної плати	Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування	Інші нарахування
1	Усього нараховано за розрахунковий період			
2	Перераховано в міжрозрахунковий період*			
3	Підлягає перерахуванню			

Суми за нарахованою заробітною платою, утриманням і нарахуванням відповідають аналітичним і синтетичним даним у бухгалтерських регістрах (підпис, ініціали, прізвище відповідальної особи - розпорядника бюджетних коштів)

Заборгованість із заробітної плати на 01 _____ 20__ становить (відсутня)*
(місяць, який слідує за розрахунковим періодом) (сума)

Заборгованість за платежами до бюджетів та єдиним внеском на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, нарахованими на заробітну плату, на 01 _____ 20__ становить (відсутня)*
(місяць, який слідує за розрахунковим періодом) (сума)

IV. Виплата готівки на інші видатки:
(грн.)

N з/п	Найменування видатків	КЕКВ	Готівка до виплати	Сума до перерахування на вкладні рахунки
	УСЬОГО:			

* Заповнюється лише при кінцевому розрахунку за звітний період. ** У разі відсутності показників проставляються прочерки.

Керівник установи _____ (підпис) (ініціали, прізвище)
Головний бухгалтер _____ (підпис) (ініціали, прізвище)
М.П. _____ Штамп казначея

Таблиця 3

ПЛАТІЖНЕ ДОРУЧЕННЯ N _____ | _____ | _____

Одержано банком

від "___" ___ 201__ "___" _____ 20__

Платник		ДЕБЕТ		СУМА	
Код		Код банку	рах. N		
Бланк платника (*)					
				КРЕДИТ	
Одержувач		рах. N			
Код		Код банку	рах. N		
Банк одержувача (*)					
у м.					
Сума словами					
Призначення платежу (**)					
Підписи платника			Проведено банком (ОПЛАЧЕНО)		
			"___" _____ 20__		
			(підпис банку)		

Таблиця 4

Одержано Державною казначейською
службою України (органом Державної
казначейської служби України)
"___" _____ 20__ року

(підпис відповідальної особи)

**Ресстр бюджетних фінансових зобов'язань розпорядників
(одержувачів) бюджетних коштів**

від _____ № _____

Дані розпорядника (одержувача) бюджетних коштів

Код за ЄДРПОУ клієнта (розпорядника (одержувача) бюджетних коштів)											
Клієнт (найменування розпорядника (одержувача) бюджетних коштів)											
ОДКСУ	Код				Назва						
Бюджет	Код				Назва						
КВК	Код				Назва						
Код розпорядника (одержувача) бюджетних коштів відповідно до Єдиного реєстру											
Рівень розпорядника (одержувача) бюджетних коштів											
КПКВК/КТКВМБ	Ко				Назва						
	Д										
Фонд	Код				Назва						
Ресстраційний номер										XXXXXXXXXX	
Дата прийняття											

Дані бюджетних фінансових зобов'язань

№ з/п	КЕКВ/ ККК	Дані бюджетного зобов'язання		Дані бюджетного фінансового зобов'язання							Примітка	
		дата документа	номер документа	дата документа	номер документа	сума (грн.)	у т.ч. попередня оплата	реквізити кредитора				
								код за ЄДРПОУ кредитора або реєстраційний номер облікової картки платника податків кредитора	МФО банку	номер рахунку в банку		

Головний бухгалтер
(керівник фінансової служби)

(підпис)

(прізвище)

Виконавець

(підпис)

(прізвище)

Задача 2. На аналітичному рахунку, відкритому за балансовим рахунком 6112 «Доходи спеціального фонду державного бюджету, які направляються на спеціальні видатки» та кодом класифікації доходів 19050100 «Надходження коштів від енергопідприємств до Державного фонду охорони навколишнього природного середовища» на початок операційного дня обліковувався залишок в сумі 850000 гривень.

Протягом операційного дня на аналітичний рахунок, відкритий за балансовим рахунком 3121 «Надходження коштів спеціального фонду державного бюджету, які направляються на спеціальні видатки» та кодом класифікації доходів 19050100, надійшло 500000 грн. збору за забруднення навколишнього природного середовища.

1) Напишіть бухгалтерські проведення за операціями із зарахування надходжень до спеціального фонду державного бюджету.

2) Вкажіть рахунок на якому буде обліковуватись сума надходжень до спеціального фонду державного бюджету «Збору за забруднення навколишнього природного середовища» наростаючим підсумком з початку року та залишок на цьому рахунку.

Ситуаційні вправи:

1. Перерахування коштів на здійснення видатків, передбачених у загальному та спеціальному фондах Державного бюджету, проводиться на підставі розпорядження щодо зарахування асигнувань на узагальнені рахунки відкритих асигнувань головних розпорядників, підготовленого ДКСУ. Який орган готує розпорядження на виділення коштів з місцевих бюджетів?

2. Оплата рахунків розпорядників та одержувачів коштів шляхом безготівкового перерахування коштів здійснюється органами ДКСУ на підставі підготовлених і поданих ними платіжних доручень та документів, які підтверджують цільове направлення коштів. Які документи до них відносяться?

Додаткові завдання для підготовки до семінару:

Тематика реферативних робіт:

1. Здійснення операцій за рахунок власних надходжень бюджетних установ, які фінансуються із державного бюджету
2. Проведення видатків розпорядників бюджетних коштів в іноземній валюті
3. Порядок затвердження документів, що застосовуються в процесі виконання місцевих бюджетів за видатками та здійснення операцій з їх обліку. Оформлення змін, що при цьому виникають
4. Операції з перерахування коштів на здійснення видатків, передбачених у загальному

фонді місцевих бюджетів та операції з перерахування бюджетних коштів на здійснення видатків, передбачених у спеціальному фонді місцевих бюджетів (крім власних надходжень бюджетних установ)

Форми контролю знань – обговорення питань, доповідей, рефератів; презентація виконаних завдань, розв'язання вправ, тестування тощо.

Рекомендована література до теми семінару:

Законодавчі та нормативні акти: 1-29.

Основна та допоміжна література: 30-41.

Інтернет-ресурси: 43-59.

Обладнання заняття, ТЗН тощо: мультимедійний проектор

Завдання студентам на самостійне опрацювання навчального матеріалу для підготовки до наступного семінарського заняття.

1. Повноваження органів ДКСУ в сфері контролю за дотриманням бюджетного законодавства
2. Особливості казначейського контролю в процесі виконання бюджетів за доходами
3. Специфіка казначейського контролю в процесі виконання бюджетів за видатками
4. Контрольні повноваження ДКСУ щодо обслуговування боргових зобов'язань держави

Укладач: _____ **Ватаманюк-Зелінська У.З., проф. кафедри фінансового менеджменту, д.е.н., доц.**

Семінарське заняття № 9

Тема 7. Управління державним боргом

Навчальний час: 2 год.

Міжпредметні зв'язки після вивчення дисципліни «Митна справа», «Фінансовий ринок», «Фінансовий аналіз», «Податкова система»; **передусь вивчення дисциплін:** «Фінансова безпека», «Бюджетні інвестиції і інститути розвитку», «Публічні закупівлі», «Управління ризиками у податково-митній сфері».

Мета семінару: засвоєння студентами навчального матеріалу з теми, яка стосується реалізації повноважень ДКСУ у сфері контролю за дотриманням бюджетного законодавства та бюджетних правопорушень.

Завданнями семінарського заняття є:

- опрацювання основного навчального матеріалу із поданої теми;
- аналіз додаткових літературних джерел стосовно питань, що виносяться на семінарське заняття;
- формування системи навичок та умінь студентів у контексті досліджуваної тематики;
- виявлення напрямів практичного застосування отриманих теоретичних знань;
- оцінювання рівня підготовки студентів в межах семінарського заняття з метою подальшого стимулювання їхньої навчальної активності.

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

1. Причини виникнення державного боргу
2. Принципи та методи управління державним боргом
3. Динаміка боргових зобов'язань держави
4. Кредити, отримані від міжнародних фінансових організацій.

5. Міжнародний валютний фонд. Група Світового банку. Європейський банк реконструкції та розвитку.
6. Державні кредити, отримані від зарубіжних країн і зарубіжних приватних банків.
7. Заборгованість держави за емітованими цінними паперами.

План семінарського заняття:

1. Економічна сутність і причини виникнення державного боргу.
2. Порядок відображення операцій за борговими зобов'язаннями держави.
3. Особливості управління державним боргом: принципи та методи
4. Порядок здійснення платежів з погашення та обслуговування державного боргу.

Додаткові завдання для підготовки до семінару:

Тематика реферативних робіт:

1. Управління внутрішнім державним боргом
2. Управління зовнішнім державним боргом
3. Взаємовідносини України з міжнародними фінансовими інституціями
4. Напрями розвитку взаємодії України з міжнародними фінансовими інститутами

Форми контролю знань – обговорення питань, доповідей, рефератів; презентація виконаних завдань, розв'язання вправ, тестування тощо.

Рекомендована література до теми семінару:

Законодавчі та нормативні акти: 1-29.
Основна та допоміжна література: 30-41.
Інтернет-ресурси: 43-59.

Обладнання заняття, ТЗН тощо: мультимедійний проектор

Завдання студентам на самостійне опрацювання навчального матеріалу для підготовки до наступного заняття.

1. Поняття та необхідність створення державних цільових фондів
2. Видатки державних цільових фондів
3. Казначейське обслуговування коштів на здійснення видатків позабюджетними фондами.

Укладач: _____ **Ватаманюк-Зелінська У.З., проф. кафедри фінансового менеджменту, д.е.н., доц.**

Семінарське заняття № 10

Тема № 8. Казначейське обслуговування державних цільових фондів

Навчальний час: 2 год.

Міжпредметні зв'язки після вивчення дисципліни «Митна справа», «Фінансовий ринок», «Фінансовий аналіз», «Податкова система»; **передусь вивченню дисциплін:** «Фінансова безпека», «Бюджетні інвестиції і інститути розвитку», «Публічні закупівлі», «Управління ризиками у податково-митній сфері».

Мета семінару: засвоєння студентами навчального матеріалу з теми, яка стосується реалізації повноважень ДКСУ у сфері контролю за дотриманням бюджетного законодавства та бюджетних правопорушень.

Завданнями семінарського заняття є:

- опрацювання основного навчального матеріалу із поданої теми;

- аналіз додаткових літературних джерел стосовно питань, що виносяться на семінарське заняття;
- формування системи навичок та умінь студентів у контексті досліджуваної тематики;
- виявлення напрямів практичного застосування отриманих теоретичних знань;
- оцінювання рівня підготовки студентів в межах семінарського заняття з метою подальшого стимулювання їхньої навчальної активності.

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

План семінарського заняття:

1. Характеристика державних цільових фондів
2. Здійснення видатків фондами соціального страхування
3. Проходження коштів на здійснення видатків позабюджетними фондами
4. Казначейське обслуговування руху коштів єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування на рахунках, відкритих в Державній казначейській службі України.

Додаткові завдання для підготовки до семінару:

Тематика реферативних робіт:

1. Джерела формування та напрямки використання коштів фондів соціального страхування.
2. Здійснення соціальних виплат платникам страхових внесків.
3. Облік та звітність по ЄСВ.

Форми контролю знань – обговорення питань, доповідей, рефератів; презентація виконаних завдань, розв'язання вправ, тестування тощо.

Рекомендована література до теми семінару:

Законодавчі та нормативні акти: 1-29.

Основна та допоміжна література: 30-41.

Інтернет-ресурси: 43-59.

Обладнання заняття, ТЗН тощо: мультимедійний проектор

Завдання студентам на самостійне опрацювання навчального матеріалу для підготовки до наступного заняття.

1. Інформаційна база для складання звіту про виконання Державного бюджету.
2. Звіт про виконання кошторису видатків установи.
3. Аналіз факторів, що вплинули на виконання Державного бюджету попереднього року

Укладач: _____ **Ватаманюк-Зелінська У.З., проф. кафедри фінансового менеджменту, д.е.н., доц.**

Семінарське заняття № 11

Тема 9. Облікова політика казначейства

Навчальний час: 2 год.

Міжпредметні зв'язки після вивчення дисципліни «Митна справа», «Фінансовий ринок», «Фінансовий аналіз», «Податкова система»; **передусім вивчення дисциплін:** «Фінансова безпека», «Бюджетні інвестиції і інститути розвитку», «Публічні закупівлі», «Управління ризиками у податково-митній сфері».

Мета семінару: засвоєння студентами навчального матеріалу з теми, яка стосується реалізації повноважень ДКСУ у сфері контролю за дотриманням бюджетного законодавства та бюджетних правопорушень.

Завданнями семінарського заняття є:

- опрацювання основного навчального матеріалу із поданої теми;
- аналіз додаткових літературних джерел стосовно питань, що виносяться на семінарське заняття;
- формування системи навичок та умінь студентів у контексті досліджуваної тематики;
- виявлення напрямів практичного застосування отриманих теоретичних знань;
- оцінювання рівня підготовки студентів в межах семінарського заняття з метою подальшого стимулювання їхньої навчальної активності.

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

1. Інформаційна база для складання звіту про виконання Державного бюджету
2. Звіт про виконання кошторису видатків установи
3. Аналіз факторів, що вплинули на виконання Державного бюджету попереднього року
4. Порядок складання річного звіту про касове виконання Державного бюджету за доходами та видатками
5. Облік та складання звітності про виконання місцевих бюджетів

План семінарського заняття:

1. Система бухгалтерського обліку виконання бюджетів та організація бухгалтерського обліку в органах казначейства
2. План рахунків як спосіб відображення в обліку операцій з виконання бюджетів.
3. Організація бухгалтерського обліку виконання бюджетів за доходами та видатками.
4. Вимоги до підготовки та надання форм фінансової та бюджетної звітності.

Додаткові завдання для підготовки до семінару:

Тематика реферативних робіт:

1. Відображення операцій з виконання бюджетів на рахунках бухгалтерського обліку.
2. Структура плану рахунків.
3. Відображення в обліку результатів виконання бюджетів
4. Характеристика звітності про виконання бюджетів.
5. Складання та подання звітності бюджетними установами.
6. Склад фінансової та бюджетної звітності про виконання бюджетів.
7. Порядок заповнення форм фінансової та бюджетної звітності.
8. Складання звітності про виконання державного та місцевих бюджетів органами казначейства. Терміни подання та порядок розгляду звітності про виконання бюджетів.

Форми контролю знань – обговорення питань, доповідей, рефератів; презентація виконаних завдань, розв'язання вправ, тестування тощо.

Рекомендована література до теми семінару:

Законодавчі та нормативні акти: 1-29.
Основна та допоміжна література: 30-41.
Інтернет-ресурси: 43-59.

Обладнання заняття, ТЗН тощо: мультимедійний проектор

Завдання студентам на самостійне опрацювання навчального матеріалу для підготовки до наступного заняття.

1. Контрольні повноваження Державної казначейської служби щодо дотримання бюджетного законодавства учасниками бюджетного процесу
2. Контрольні повноваження ДКСУ щодо обслуговування боргових зобов'язань держави

Укладач: _____ **Ватаманюк-Зелінська У.З., проф. кафедри фінансового менеджменту, д.е.н., доц.**

Семінарське заняття № 12

Тема 10. Контроль за дотриманням бюджетного законодавства у системі Державної казначейської служби України

Навчальний час: 2 год.

Міжпредметні зв'язки після вивчення дисципліни «Митна справа», «Фінансовий ринок», «Фінансовий аналіз», «Податкова система»; **передусє вивченню дисциплін:** «Фінансова безпека», «Бюджетні інвестиції і інститути розвитку», «Публічні закупівлі», «Управління ризиками у податково-митній сфері».

Мета семінару: засвоєння студентами навчального матеріалу з теми, яка стосується реалізації повноважень ДКСУ у сфері контролю за дотриманням бюджетного законодавства та бюджетних правопорушень.

Завданнями семінарського заняття є:

- опрацювання основного навчального матеріалу із поданої теми;
- аналіз додаткових літературних джерел стосовно питань, що виносяться на семінарське заняття;
- формування системи навичок та умінь студентів у контексті досліджуваної тематики;
- виявлення напрямів практичного застосування отриманих теоретичних знань;
- оцінювання рівня підготовки студентів в межах семінарського заняття з метою подальшого стимулювання їхньої навчальної активності.

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

1. Побудувати та проаналізувати схему етапів здійснення казначейського контролю за виконанням державного бюджету за видатками
2. Проблема забезпечення ефективності казначейського контролю при здійсненні видатків

План семінарського заняття:

1. Повноваження органів ДКСУ в сфері контролю за дотриманням бюджетного законодавства
2. Особливості казначейського контролю в процесі виконання бюджетів за доходами
3. Специфіка казначейського контролю в процесі виконання бюджетів за видатками
4. Попередження ДКСУ про неналежне виконання бюджетного законодавства

Додаткові завдання для підготовки до семінару:

Тематика реферативних робіт:

1. Фінансовий контроль в системі казначейства
2. Відповідальність учасників бюджетного процесу за порушення бюджетного законодавства
3. Повноваження органів Державного казначейства в частині контролю за дотриманням законодавства у сфері держзакупівель
4. Контрольні повноваження ДКСУ щодо обслуговування боргових зобов'язань держави

Тестові завдання:

1. В яких випадках для розпорядника бюджетних коштів при порушенні ним бюджетного законодавства застосовуються такий захід впливу як призупинення бюджетних асигнувань:

1. Розміщення тимчасово вільних коштів бюджету з порушенням вимог Бюджетного кодексу; порушення встановлених термінів доведення документів про обсяги бюджетних асигнувань до розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня або одержувачів бюджетних коштів; порушення порядку та термінів відкриття (закриття) рахунків в органах Державного казначейства України; взяття зобов'язань без відповідних бюджетних асигнувань або з перевищенням повноважень, встановлених Бюджетним кодексом чи законом про Державний бюджет України; включення недостовірних даних до звітів про виконання паспортів бюджетних програм (у разі застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі), а також порушення порядку та термінів подання таких звітів.

2. Здійснення платежів за рахунок бюджетних коштів без реєстрації бюджетних зобов'язань, за відсутності підтвердних документів чи при включенні до платіжних документів недостовірної інформації, а також безпідставна відмова у проведенні платежу органами Державної казначейської служби України; нецільове використання бюджетних коштів; інші випадки порушення бюджетного законодавства учасником бюджетного процесу.

3. Нецільове використання бюджетних коштів - щодо субвенцій та коштів, наданих одержувачам бюджетних коштів у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

4. 1+2+3.

2. Рішення про застосування таких заходів впливу за порушення бюджетного законодавства, як зупинення операцій з бюджетними коштом, призупинення або зменшення бюджетних асигнувань, повернення і безспірно вилучення бюджетних коштів приймається:

1. Міністерством фінансів України та органами Державної казначейської служби України

2. Органами ДФІ

3. Місцевими фінансовими органами, головними розпорядниками бюджетних коштів;

4. 1+2+3.

3. Органи Державної казначейської служби України несуть відповідальність за:

1. Невиконання вимог щодо ведення бухгалтерського обліку та складання звітності про виконання бюджетів; несвоєчасність подання звітності про виконання бюджетів

2. Здійснення витрат з перевищенням показників, затверджених розписом бюджету; порушення в процесі контролю за бюджетними повноваженнями при зарахуванні надходжень бюджету та здійсненні платежів за бюджетними зобов'язаннями розпорядників бюджетних коштів відповідно до бюджетних асигнувань; недотримання порядку казначейського обслуговування державного і місцевих бюджетів

3. 1+2

4. Нема вірної відповіді

4. До повноважень Державної казначейської служби України з контролю за дотриманням бюджетного законодавства належить здійснення контролю за:

1. Веденням бухгалтерського обліку всіх надходжень і витрат державного бюджету та місцевих бюджетів, складанням та поданням фінансової і бюджетної звітності; бюджетними повноваженнями при зарахуванні надходжень бюджету; відповідністю кошторисів розпорядників бюджетних коштів показникам розпису бюджету; відповідністю взятих бюджетних зобов'язань розпорядниками бюджетних коштів відповідним бюджетним асигнуванням, паспорту бюджетної програми (у разі застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі); відповідністю платежів взятим бюджетним зобов'язанням та відповідним бюджетним асигнуванням.

2. Веденням бухгалтерського обліку окремих надходжень і витрат державного бюджету, складанням та поданням бюджетної звітності; відповідністю кошторисів розпорядників бюджетних коштів показникам асигнувань бюджету; відповідністю взятих бюджетних зобов'язань розпорядниками бюджетних коштів відповідним бюджетним повноваженням, паспорту бюджетної програми; відповідністю платежів взятим бюджетним зобов'язанням та відповідним бюджетним асигнуванням.

3. Відповідністю кошторисів розпорядників бюджетних коштів показникам розпису бюджету; відповідністю взятих бюджетних зобов'язань розпорядниками бюджетних коштів відповідним бюджетним асигнуванням, паспорту бюджетної програми (у разі застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі); відповідністю платежів взятим бюджетним зобов'язанням та відповідним бюджетним асигнуванням.

4. Нема вірної відповіді

5. Які санкції застосовують органи Державної казначейської служби України у разі порушення бюджетними установами порядку обліку зобов'язань?

1. Попередження про неналежне виконання бюджетного законодавства та зупинення операцій з бюджетними коштом.

2. Призупинення або зменшення бюджетних асигнувань;
3. Повернення бюджетних коштів або зупинення дії рішення про місцевий бюджет;
4. Безспірне вилучення коштів з місцевих бюджетів

6.Такий захід впливу «Зупинення операцій з бюджетними коштами» - застосовується за таке порушення бюджетного законодавства:

1. Розміщення тимчасово вільних коштів бюджету з порушенням вимог Бюджетного кодексу; порушення встановлених термінів доведення документів про обсяги бюджетних асигнувань до розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня або одержувачів бюджетних коштів; порушення порядку та термінів відкриття (закриття) рахунків в органах Державного казначейства України; взяття зобов'язань без відповідних бюджетних асигнувань або з перевищенням повноважень, встановлених Бюджетним кодексом чи законом про Державний бюджет України.

2. Порушення порядку реєстрації та обліку бюджетних зобов'язань, включаючи необґрунтовану відмову в реєстрації або несвоєчасну реєстрацію бюджетних зобов'язань; здійснення платежів за рахунок бюджетних коштів без реєстрації бюджетних зобов'язань, за відсутності підтвердних документів чи при включенні до платіжних документів недостовірної інформації, а також безпідставна відмова у проведенні платежу органами Державного казначейства України; нецільове використання бюджетних коштів; порушення вимог Бюджетного кодексу при здійсненні витрат державного бюджету (місцевого бюджету) у разі несвоєчасного набрання чинності законом про Державний бюджет України (несвоєчасного прийняття рішення про місцевий бюджет).

3. Включення недостовірних даних до звітів про виконання державного бюджету (місцевого бюджету), річного звіту про виконання закону про Державний бюджет України (рішення про місцевий бюджет), а також порушення порядку та термінів подання таких звітів; порушення встановлених вимог щодо ведення бухгалтерського обліку та складання звітності про виконання бюджетів; порушення встановлених порядку або термінів подання фінансової і бюджетної звітності бюджетних установ, а також подання такої звітності у неповному обсязі; невідповідність даних, наведених у фінансовій і бюджетній звітності бюджетних установ, даним бухгалтерського обліку; включення недостовірних даних до звітів про виконання паспортів бюджетних програм (у разі застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі), а також порушення порядку та термінів подання таких звітів; інші випадки порушення бюджетного законодавства учасником бюджетного процесу.

4. 1+2+3.

7.Сукупність заходів, спрямованих на встановлення законності, доцільності та ефективності утворення, розподілу і використання грошових фондів держави і місцевих органів самоврядування це:

1. Фінансовий контроль
2. Податковий контроль
3. Бюджетний контроль
4. Аудит

8.Порушення бюджетного законодавства – це:

1. Порушення учасником бюджетного процесу встановлених у Бюджетному кодексі нормативів витрат бюджетних ресурсів.

2. Порушення учасником бюджетного процесу встановлених Бюджетним кодексом чи іншим бюджетним законодавством норм щодо складання, розгляду, затвердження, внесення змін, виконання бюджету та звітування про його виконання.

3. Відповіді 1 і 2 доповнюють одна одну.

4. Нема вірної відповіді.

9.Згідно ст. 116 Бюджетного кодексу порушенням бюджетного законодавства є:

1. Порушення встановлених термінів подання бюджетних запитів або їх неподання
2. Включення недостовірних даних до бюджетних запитів
3. Зарахування доходів бюджету на будь-які рахунки, крім єдиного казначейського рахунка

4. Усі вірні відповіді

10.Відповідальність органів, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів регламентується Бюджетним кодексом, а саме:

1. ст. 124
2. ст. 116
3. ст. 121
4. ст. 123

Форми контролю знань – обговорення питань, доповідей, рефератів; презентація виконаних завдань, розв'язання вправ, тестування тощо.

Рекомендована література до теми семінару:

Законодавчі та нормативні акти: 1-29.

Основна та допоміжна література: 30-41.

Інтернет-ресурси: 43-59.

Обладнання заняття, ТЗН тощо: мультимедійний проектор

Завдання студентам на самостійне опрацювання навчального матеріалу для підготовки до наступного заняття.

1. Внутрішня платіжна система Державного казначейства
2. Основні напрями розвитку та вдосконалення інформаційно-телекомунікаційної системи Казначейства
3. Автоматизована інформаційна система органів Казначейства АС «Казна Є», її структура та призначення
4. Організація захисту інформації в системі ДКСУ

Укладач: _____ **Ватаманюк-Зелінська У.З., проф. кафедри фінансового менеджменту, д.е.н., доц.**

Семінарське заняття № 13

Тема 11. Автоматизована система Казначейства України

Навчальний час: 2 год.

Міжпредметні зв'язки після вивчення дисципліни «Митна справа», «Фінансовий ринок», «Фінансовий аналіз», «Податкова система»; **передусє вивченню дисциплін:** «Фінансова безпека», «Бюджетні інвестиції і інститути розвитку», «Публічні закупівлі», «Управління ризиками у податково-митній сфері».

Мета семінару: засвоєння студентами навчального матеріалу з теми, яка стосується реалізації повноважень ДКСУ у сфері контролю за дотриманням бюджетного законодавства та бюджетних правопорушень.

Завданнями семінарського заняття є:

- опрацювання основного навчального матеріалу із поданої теми;
- аналіз додаткових літературних джерел стосовно питань, що виносяться на семінарське заняття;
- формування системи навичок та умінь студентів у контексті досліджуваної тематики;
- виявлення напрямів практичного застосування отриманих теоретичних знань;
- оцінювання рівня підготовки студентів в межах семінарського заняття з метою подальшого стимулювання їхньої навчальної активності.

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

1. Структура автоматизованої системи Казначейства України
2. АС «Казна Є»: характеристика, основні функції роботи
3. Актуальні питання розвитку інформаційних технологій в Державній казначейській службі
4. Взаємодія системи електронних платежів та системи термінових переказів

План семінарського заняття:

1. Автоматизована інформаційна система органів Казначейства АС «Казна Є», її структура та призначення
2. ПТК «Клієнт казначейства – Казначейство»
3. Система дистанційного обслуговування програмно-технічного комплексу «КЛІЄНТ КАЗНАЧЕЙСТВА-КАЗНАЧЕЙСТВО»

Додаткові завдання для підготовки до семінару:

Тематика реферативних робіт:

1. Автоматизація процесу казначейського обслуговування бюджетних коштів
2. Технологія обробки інформації в АБС "БАРС-Millennium"
3. Підбір кадрів та управління персоналом казначейства

Форми контролю знань – обговорення питань, доповідей, рефератів; презентація виконаних завдань, розв'язання вправ, тестування тощо.

Рекомендована література до теми семінару:

Законодавчі та нормативні акти: 1-29.
Основна та допоміжна література: 30-41.
Інтернет-ресурси: 43-59.

Обладнання заняття, ТЗН тощо: мультимедійний проектор

Укладач: _____ **Ватаманюк-Зелінська У.З., проф. кафедри фінансового менеджменту, д.е.н., доц.**

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=a&find=1&typ=21>
2. Конституція України: №254к/96ВР Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0>.
3. Наказ Державного казначейства України від 26.06.2002 № 122 «Про затвердження Положення про єдиний казначейський рахунок» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0594-02>
4. Наказ Державного казначейства України від 28.11.2000 № 119 "Про затвердження інструктивної бази (Плану рахунків, Інструкції по застосуванню Плану рахунків бухгалтерського обліку виконання державного та місцевих бюджетів, Про створення внутрішньої платіжної системи Державного казначейства)». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0119506-00>
5. Наказ Державної казначейської служби України від 13 лютого 2012 року № 52 "Про затвердження Інструкції про складання органами Державної казначейської служби України звітності про виконання державного бюджету" URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/DKU1188?an=1>

6. Наказ Державної казначейської служби України від 29 квітня 2013 року № 68 "Про затвердження Методичних рекомендацій щодо переліку підтвердних документів для реєстрації бюджетних зобов'язань та проведення платежів" URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/DKU1283?an=6>

7. Наказ Державної казначейської служби України від 29.04.2013 № 68 "Про затвердження Методичних рекомендацій щодо переліку підтвердних документів для реєстрації бюджетних зобов'язань та проведення платежів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/ru/v0068840-13>

8. Наказ Державної казначейської служби України від 29.12.2012 № 394. «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку застосування органами Державної казначейської служби України заходів впливу за порушення бюджетного законодавства». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va394840-12>

9. Наказ Міністерства фінансів України від 02.03.2012 № 309 «Про затвердження Порядку реєстрації та обліку бюджетних зобов'язань розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів в органах Державної казначейської служби України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0419-12>

10. Наказ Міністерства фінансів України від 11.02.2019 №60 «Про затвердження Порядку інформаційної взаємодії Державної фіскальної служби України, її територіальних органів, Державної казначейської служби України, її територіальних органів, місцевих фінансових органів у процесі повернення платникам податків помилково та/або надміру сплачених сум грошових зобов'язань та пені». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0370-19>

11. Наказ Міністерства фінансів України від 12.02.2016 № 54 "Про затвердження Положення про рух коштів єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0330-16>

12. Наказ Міністерства фінансів України від 13.07.2016 № 606 "Про затвердження форм документів, що використовуються у процесі відшкодування сум податку на додану вартість». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1069-16>

13. Наказ Міністерства фінансів України від 14.01.2011 № 11 «Про бюджетну класифікацію». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-11/ed20181204/sp:side>

14. Наказ Міністерства фінансів України від 18.07.2016 № 621 "Про затвердження Порядку взаємодії органів Державної казначейської служби України та органів Державної фіскальної служби України в процесі виконання державного та місцевих бюджетів за доходами та іншими надходженнями". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1115-16>

15. Наказ Міністерства фінансів України від 21.07.2014 № 770 "Про затвердження Порядку казначейського обслуговування небюджетних рахунків клієнтів» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0928-14>

16. Наказ Міністерства фінансів України від 21.10.2013 № 885 «Про затвердження Положення про організацію бухгалтерського обліку і звітності про виконання державного та місцевих бюджетів в органах Державної казначейської служби України» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1915-13>

17. Наказ Міністерства фінансів України від 22.06.2012 № 758 «Про затвердження Порядку відкриття та закриття рахунків у національній валюті в органах Державної казначейської служби України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1206-12>

18. Наказ Міністерства фінансів України від 22.12.2012 № 1691 «Про затвердження Порядку формування Єдиного реєстру розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0033-12>

19. Наказ Міністерства фінансів України від 23.08.2012 № 938 "Про затвердження Порядку казначейського обслуговування місцевих бюджетів". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1569-12>

20. Наказ Міністерства фінансів України від 24.01.2012 № 44 "Про затвердження Порядку складання фінансової та бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів" URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0196-12>

21. Наказ Міністерства фінансів України від 24.12.2012 № 1407 «Про затвердження Порядку казначейського обслуговування державного бюджету за витратами». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0130-13>
22. Наказ Міністерства фінансів України від 28.01.2004 N 42 «Про затвердження Порядку відображення операцій, пов'язаних з державним та гарантованим державою боргом, при плануванні та виконанні державного бюджету» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0228-04>
23. Наказ Міністерства фінансів України від 29.01.2013 № 43 «Про затвердження Порядку казначейського обслуговування доходів та інших надходжень державного бюджету» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0291-13>
24. Наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2015 № 1219 «Про затвердження деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку в державному секторі» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-16>
25. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. №2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
26. Порядок організації роботи органів Державної казначейської служби України у процесі казначейського обслуговування державного та місцевих бюджетів за доходами та іншими надходженнями, затверджений наказом Державної казначейської служби України від 09.08.2013 № 128. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/dku1300?an=2093>
27. Постанова Кабінету Міністрів України від 14 травня 2015 р. № 378 "Про затвердження Порядку обслуговування коштів місцевих бюджетів у частині бюджету розвитку та власних надходжень бюджетних установ установах банків державного сектору». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/378-2015-%D0%BF>
28. Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2002р. № 228 “Про затвердження Порядку складання, розгляду та затвердження, та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2002-%D0%BF>
29. Указ Президента України від 13 квітня 2011 року № 460/2011. «Про Положення про Державну казначейську службу України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/460/2011>

Додаткова література

30. Казначейська система : навчальний посібник / [П.Ю. Буряк, У.З. Ватаманюк-Зелінська, Н.В. Шевчук, Ю.О. Голинський]. Львів : РВВ НЛТУ України. – 2014. – 236 с.
31. Клименко О. Формування мережі розпорядників та одержувачів коштів державного бюджету: огляд змін до нормативно-правових актів [Текст] / О. Клименко // Казна України. - 2011. - №2 (11). С. 14-17.
32. Казначейська система : підручник : для студентів ВНЗ / Віра Іванівна Стоян, Олександр Степанович Даневич, Михайло Йосипович Мац ; Терноп. нац. економ. ун-т. – 3-те вид, змін. й допов. – Київ : Центр учбової літератури, 2018. – 867 с.
33. Стоян, В. І. Казначейська система виконання бюджету [Електронний ресурс] : навч. посіб. / В. І. Стоян, В. М. Русін. – Тернопіль : Астон, 2015. – 372 с. – До 50-річчя ТНЕУ.
34. Попова Л.М., Попова С.М., Успенко В.І. Казначейська справа. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 164 с.
35. Форкун І. В.. Основи казначейської справи: навчальний посібник/ І. В. Форкун, Н. Л. Фролова. - Львів: Новий Світ - 2000, 2011. - 477 с.
36. Галушка Е.О. Казначейська справа: Підручник. - 2-е вид. - Львів:Магнолія 2006, - 2018. -520 с.
37. Ватаманюк-Зелінська У.З. Удосконалення системи казначейського обслуговування у сфері управління коштами Державного бюджету України / У.З. Ватаманюк-Зелінська, Н.В. Устюжанінова // Інноваційна економіка. – 2018. – №7-8. – С. 10–16.
38. Ватаманюк-Зелінська У. З. Удосконалення програмно-технічних комплексів Державної казначейської служби України на сучасному етапі її становлення / У.З. Ватаманюк-Зелінська, Г.Б. Руденко // Економіка і фінанси. – 2017. – №3. – С. 13-20.
39. Ватаманюк-Зелінська У. З. Казначейське обслуговування державного бюджету України за доходами: реалії та напрями вдосконалення / У. З. Ватаманюк-Зелінська, І.Б. Романів, Н.Я. Дідулко // Сталий розвиток економіки. – 2015. – № 2'2015 (27). – С. 39-45.

40. Ватаманюк-Зелінська У. З. Аналітична оцінка ролі Державної казначейської служби України у реалізації заходів впливу за порушення підприємством бюджетного законодавства / У.З. Ватаманюк-Зелінська, П. Ю. Буряк // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. – 2014. – Вип. III (55). – С. 211-220.

41. Ватаманюк-Зелінська У. З. Практика казначейського обслуговування бюджетів європейських країн / У. З. Ватаманюк-Зелінська, О. П. Безпала : матер. IV міжнар. наук.-практ. конф. ["Розвиток соціально-економічних систем у трансформаційних умовах"], (Бердянськ, 29-30 січня 2015 р.). / ред. кол. : Л. І. Антошкіна [та ін.] ; М-во освіти і науки України, Бердянський ун-т. менеджменту і бізнесу – Бердянськ : Видавець Ткачук О. В., 2015. – С. 110-112.

42. Ватаманюк-Зелінська У. З. Використання зарубіжного досвіду в казначейській системі України / У. З. Ватаманюк-Зелінська, О. Ю. Хайнас // "Актуальні проблеми, шляхи та перспективи розвитку економіки України" : зб. тез наук. доп. Міжнар. наук.-практ. конф., (Київ, 9-10 листоп. 2012 р.). – Київ : ГО «Київський економічний науковий центр», 2012. – Ч. 1. – С. 47-48.

ІНТЕРНЕТ САЙТИ

43. Бюджетний моніторинг: Інститут бюджету та соціально-економічних досліджень. URL:

http://www.ibser.org.ua/UserFiles/File/Monitoring%20Quarter%202015/KV_IV_2015_Monitoring_ukr.pdf.

44. Офіційний сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>

45. Офіційний сайт Верховної Ради України URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>

46. Офіційний сайт Комітету Верховної Ради України з питань бюджету URL: <http://www.budget.rada.gov.ua/>

47. Офіційний сайт Урядового порталу URL: <http://www.kmu.gov.ua/>

48. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL: <http://www.minfin.gov.ua/>

49. Офіційний сайт Віртуального університету Міністерства фінансів України URL: <http://edu.minfin.gov.ua/Pages/Default.aspx>

50. Офіційний сайт Академії фінансового управління Міністерства фінансів України URL: <http://ndfi.minfin.gov.ua/>

51. Офіційний сайт Державної казначейської служби України URL: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>

52. Офіційний сайт Державної служби статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

53. Офіційний сайт для працівників бюджетної сфери URL: <https://buhgalter.com.ua/>

54. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

55. Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника. URL: <http://www.lsl.lviv.ua/>

56. Офіційний сайт Державної служби фінансового моніторингу України. URL: <http://www.sdfm.gov.ua/>.

57. Офіційний сайт Державної аудиторської служби України. URL: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index>.

58. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. URL: <http://sfs.gov.ua/>.

59. Офіційний сайт Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. URL: <http://www.minregion.gov.ua/>.

РОЗДІЛ 4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

4.1. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Оцінювання навчальної діяльності студентів здійснюється відповідно до «Положення про контроль та оцінювання навчальних досягнень студентів Львівського національного університету імені Івана Франка» від 01.03.2013р. із змінами, затвердженими наказом ректора від 01.07.2015р. № О-96, за 100-бальною системою (за шкалою ECTS та національною шкалою).

Система контролю знань студентів з навчальної дисципліни «Казначейська система» складається з:

- поточного контролю, який має на меті оцінку роботи студентів за всіма видами аудиторної роботи (лекції, семінарські, практичні) і відображає поточні навчальні досягнення студентів в освоєнні програмного матеріалу.

- підсумкового контролю у вигляді екзамену.

Оцінювання рівня знань студентів на семінарських та практичних заняттях проводиться за п'ятибальною системою (від 1 до 5 балів).

Система нарахування рейтингових балів та критерії оцінювання знань студентів

№ з/п	Види робіт. Критерії оцінювання знань студентів	Бали рейтингу	Максимальна кількість балів
1. Бали поточної успішності за участь у семінарських, практичних, заняттях			
Критерії оцінювання		5 балів	11*5= 65
<ul style="list-style-type: none">розгорнутий, вичерпний виклад змісту питання;повний перелік необхідних для розкриття змісту питання категорій та законів;правильне розкриття змісту категорії та законів, механізму їх взаємозв'язку і взаємодії;здатність здійснювати порівняльний аналіз різних теорій, концепцій, підходів та самостійно робити логічні висновки і узагальнення, знання історії створення таких теорій та еволюції поглядів їх представників;уміння користуватись методами наукового аналізу економічних явищ, процесів і характеризувати їх риси та форми виявлення;демонстрація здатності висловлення та аргументування власного ставлення до альтернативних поглядів на дане питання;використання актуальних фактичних та статистичних даних, матеріалів останніх подій в економічній та фінансовій сфері в країні та за її межами; знання необхідних законів і нормативних матеріалів України, міжнародних та міждержавних угод, обов'язкове посилання на них під час розкриття питань; активна участь в обговоренні дискусійних і проблемних питань теми семінару.		5	
<ul style="list-style-type: none">порівняно з відповіддю на найвищий бал не зроблено розкриття хоча б одного-двох пунктів, указаних вище (якщо вони потрібні для вичерпного розкриття питання);при розкритті змісту питання в цілому правильно за зазначеними вимогами все ж таки студентом допущені помилки під час використання		4	

цифрового матеріалу, посилання на конкретні історичні періоди та факти, неточності у формулюванні термінів і категорій, проте з допомогою викладача він швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді; • студент не бере участі в обговоренні проблемних питань семінару.	
• порівняно з відповіддю на найвищий бал не зроблено розкриття трьох чи більше пунктів, указаних вище (якщо вони потрібні для вичерпного розкриття питання); одночасно мають місце два чи більше типів недоліків, які окремо характеризують критерії оцінки "задовільно";	3
• у відповіді відсутні належні докази і аргументи, зроблені висновки не відповідають загальноприйнятим, хибні; • характер відповіді дає підставу стверджувати, що студент неправильно зрозумів суть питання чи не знає правильної відповіді; • допущені грубі помилки і студент не може їх виправити.	2
• студент відсутній на занятті; • студент не приймав участь в обговоренні питань семінару.	0-1
2. Практична робота студентів	
Критерії оцінювання	5 балів 2*5=10
• практична робота виконана у зазначений термін (за розкладом), у повному обсязі, без помилок і зарахована	5
• практична робота виконана у зазначений термін (за розкладом), у повному обсязі, зарахована, але має незначні зауваження	4
• практична робота виконана у неповному обсязі, та (або) при наявності значних помилок, і зарахована при умові її доопрацювання, та (або) повторне виконання не зарахованої практичної роботи • практична робота виконана з порушенням терміну з поважних причин у повному обсязі без помилок	3
• практична робота виконана з порушенням терміну з поважних причин у повному обсязі, але має незначні зауваження	2
• практична робота виконана з порушенням терміну без поважних причин	1